

Datum
2018-02-14

Diarienummer
2017-0178

Er referens
S22017/06673/FST

Socialdepartementet
Enheten för familj och sociala tjänster
103 33 Stockholm

Regelförenklingar inom ekonomisk familjepolitik (Ds 2017:59)

Sammanfattning

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) tillstyrker förslagen om

- rätt till föräldrapenning för mödravårdsbesök (avsnitt 4.2.1)
- rätt till föräldrapenning vid inskolning (avsnitt 4.2.2)
- slopat anmälningsskrav inom tillfällig föräldrapenning (avsnitt 4.3.1)
- rätt till föräldrapenning vid deltagande av kurs för att lära sig vårda barnet (avsnitt 4.3.3)
- slopad anmälningsskyldighet när ett barn har upphört att bo växelvis (avsnitt 5.2.1)
- slopat krav på anmälan för flerbarnstillägg i vissa situationer (avsnitt 5.2.2)
- tidigare avstämning av bostadsbidraget (avsnitt 6.2.1)
- särskild bestämmelse om bostadsbidrag (avsnitt 6.2.2) samt
- ikraftträdande- och övergångsbestämmelser (avsnitt 7).

ISF har dock följande kommentarer till förslagen.

4.2 Åtgärder inom föräldrapenningen

4.2.1 Föräldrapenning för mödravårdsbesök

ISF tillstyrker förslaget om rätt till föräldrapenning för mödravårdsbesök och är positiva till att båda föräldrarna ges möjlighet att samtidigt delta vid besök hos mödravården redan innan barnet är fött, vilket kan bidra till att grunden till ett mer jämställt föräldraskap läggs tidigt.

ISF anser dock att denna möjlighet även bör omfatta mammans sambo oavsett kön, även om de inte är eller har varit gifta eller har barn sedan tidigare. Det förutsätter att 11 kap. 4 § i socialförsäkringsbalken och 1 § i föräldraledighetslagen (1995:584) justeras.

4.2.2 Föräldrapenning vid inskolning

ISF tillstyrker förslaget om föräldrapenning vid inskolning.

Förslaget bidrar dels till att barnet får en trygg inskolning, dels till att underlätta för föräldrarna att kombinera arbete och familjeliv även under barnets inskolningsperiod, eftersom föräldrar får större möjligheter att turas om att vara föräldralediga under denna period.

4.3 Åtgärder inom tillfällig föräldrapenning

4.3.1 Slopade anmälningsskyldigheter för tillfällig föräldrapenning

ISF tillstyrker förslaget om slopade anmälningsskyldigheter inom tillfällig föräldrapenning.

ISF instämmer i arbetsgruppens bedömning att förslaget kan bidra till en mer effektiv handläggning av tillfällig föräldrapenning, samt öka flexibiliteten för föräldrar avseende vem och hur föräldrarna delar på vården av sjukt barn.

ISF vill dock i sammanhanget lyfta fram att det finns ett betydande behov av en väl fungerande kontroll i ärenden om tillfällig föräldrapenning. Anmälan anses rent praktiskt inte längre vara motiverat ur kontrollhänseende eftersom Försäkringskassan i dagsläget gör de huvudsakliga kontrollerna först i samband med ansökan om tillfällig föräldrapenning. Eftersom emellertid behovet av kontroll inom förmånen är stort kan det vara olyckligt att slopa anmälningsskyldigheten innan det grundligt har utretts hur kontrollerna i allmänhet kan utvecklas.

4.3.2 Tillfällig föräldrapenning vid deltagande i kurs för att lära sig vårda barnet

ISF tillstyrker förslaget om rätt till tillfällig föräldrapenning vid deltagande i kurs för att lära sig vårda barnet. ISF är positiva till att förslaget inkluderar flera föräldrar till samma barn.

ISF anser dock att definitionen på kursanordnaren, "kurs som anordnas av sjukvårdshuvudman", är alltför snäv och att denna möjlighet även bör omfatta deltagande vid motsvarande kurser som ordnas av andra aktörer.

5.2 Åtgärder inom barnbidraget

5.2.1 Slopade anmälningsskyldigheter när ett barn har upphört att bo växelvis

ISF tillstyrker förslaget om slopade anmälningsskyldigheter när ett barn har upphört att bo växelvis. ISF anser att syftet med anmälningsskyldigheten i praktiken har blivit uttjänt eftersom barnets boende sedan den 1 mars 2014 inte är avgörande för att barnbidrag ska delas mellan föräldrar med delad vårdnad.

5.2.2 Slopade krav på anmälan för flerbarnstillägg i vissa situationer

ISF tillstyrker förslaget om slopade krav på anmälan för flerbarnstillägg i vissa situationer. ISF är positiva till att processen kring flerbarnstillägg förenklas både för föräldrarna och för Försäkringskassans handläggning i ärenden där Försäkringskassan redan har den information som krävs för att bedöma rätten till flerbarnstillägg.

6.2 Åtgärd inom bostadsbidraget

6.2.1 Tidigare avstämning av bostadsbidraget samt 6.2.2 Särskild bestämmelse om bostadsbidrag förs in i socialförsäkringsbalken

ISF tillstyrker förslaget om tidigare avstämning av bostadsbidraget samt förslaget om att en särskild bestämmelse om bostadsbidrag förs in i socialförsäkringsbalken.

ISF välkomnar att tiden mellan ansökan och slutligt besked om bostadsbidrag förkortas och att Försäkringskassan kan tidigarelägga den avstämning som krävs för att fastställa det slutliga bostadsbidraget.

ISF vill dock påpeka att det trots tidigareläggandet ändå kan dröja som mest nästan 1,5 år innan det slutliga bostadsbidraget fastställs, vilket innebär att problemet med återkrav och skuldsättning för de sökande personerna riskerar att kvarstå.

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

ISF tillstyrker förslaget om ikraftträdande- och övergångsbestämmelser och att bestämmelserna ska träda i kraft den 1 januari 2019.

Detta yttrande har beslutats av stf generaldirektör och chefsjurist Catarina Eklundh Ahlgren. Susanne Eriksson har varit föredragande. I beredningen har också Susanne Fahlén deltagit. Vid den slutliga handläggningen har personalansvariga Angela Berthelsen samt enhetscheferna Erik Janzon, Ola Leijon, Dan Ljungberg och Marie Seiboldt deltagit.

Catarina Eklundh Ahlgren
Stf. Generaldirektör

Susanne Eriksson
Utredare och jurist